

Vec C-661/23 [Jeszek]ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

9. november 2023

Vnútroštátny súd:

Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

9. november 2023

Trestné konanie proti:

R.S.

PRACOVNÝ DOKUMENT

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet konania pred vnútroštátnym súdom

Trestné konanie na súde druhého stupňa proti majorovi R.S. neprávoplatne odsúdenému na súde prvého stupňa za spáchanie trestného činu podľa článku 343 § 1 kodeks karny (Trestný zákon) (ďalej len „kk“) v spojení s článkom 338 § 1 kk, s článkom 12 § 1 kk a s článkom 11 § 2 kk.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Zlučiteľnosť vnútroštátnych ustanovení s právom Únie podľa článku 2, článku 4 ods. 2 a 3 a článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie, ktoré upravujú odchod do dôchodku zo zákona u sudcu vojenského súdu, ktorý nie je spôsobilý na výkon profesionálnej vojenskej služby, ale je spôsobilý vykonávať funkciu sudcu.

Prejudiciálne otázky

1. Má sa právo Únie – vrátane článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a hodnoty právneho štátu v ňom vyjadrenej a článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie – vykladať tak, že bráni takým vnútroštátnym ustanoveniam, akými sú:
  - a) článok 233 ustawa z dnia 11 marca 2022 r o obronie Ojczyzny (zákon z 11. marca 2022 o obrane vlasti) v znení ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (zákon z 28. júla 2023 o zmene zákona – Občiansky zákonník a niektorých ďalších zákonov) (Dz. U. z roku 2023, položka 1615), podľa ktorého bolo zrušené právo sudcu krajowy sąd wojskowy (vnútroštátny vojenský súd) vykonávať funkciu sudcu na danom súde po prepustení tohto sudcu z profesionálnej vojenskej služby (aj z toho dôvodu, že bol uznaný za trvalo nespôsobilého na výkon profesionálnej vojenskej služby), čo zahŕňa aj právo tohto sudcu zasadať v rozhodujúcom zložení tohto súdu vo veciach, ktoré mu boli pridelené pred nadobudnutím účinnosti týchto ustanovení;
  - b) článok 13 ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (zákon z 28. júla 2023 o zmene zákona – Občiansky zákonník a niektorých ďalších zákonov) (Dz. U. z roku 2023, položka 1615), podľa ktorého nadobudnutím účinnosti ustanovení uvedených v písm. a) sudca vnútroštátneho vojenského súdu, ktorý je z dôvodu vyššie uvedených okolností prepustený z výkonu profesionálnej vojenskej služby odchádza do núteného dôchodku zo zákona?

Je pre odpoveď na túto otázku dôležité, že adresátom ustanovenia uvedeného v prvej otázke písm. b) je a bude len jeden sudca zasadajúci v zložení vnútroštátneho súdu (tzv. právo *ad hominem*) a že zároveň zostalo zachované obdobné právo priznané prokurátorom, podľa ktorého môžu zostať vo funkcii prokurátora pre vojenské veci aj napriek prepusteniu z výkonu profesionálnej vojenskej služby?

2. Má sa právo Únie – vrátane ustanovení uvedených v prvej otázke – vykladať tak, že odchod sudcu vnútroštátneho vojenského súdu na nútený dôchodok zo zákona na základe okolností uvedených v prvej otázke je neúčinný – v dôsledku čoho môže sudca naďalej zasadať v rozhodovacom zložení vnútroštátneho súdu a všetky štátne orgány vrátane orgánov súdu majú povinnosť umožniť mu pokračovanie zasadať v tomto zložení podľa doterajších pravidiel?
3. Má sa právo Únie – vrátane na jednej strane článku 2 ZEÚ a hodnoty právneho štátu v ňom vyjadrenej, článku 4 ods. 3 ZEÚ a zásady lojálnej spolupráce v ňom vyjadrenej, článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, článku 267 ZFEÚ a zásady efektivity a zásady prednosti a na druhej strane článku 2 ZEÚ a hodnoty demokracie v ňom vyjadrenej, článku 4 ods. 2 ZEÚ a zásady deľby moci – vykladať tak, že právo alebo povinnosť vnútroštátneho súdu pozastaviť uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vrátane ustanovení s právnou silou zákona, vyplýva priamo z práva Únie?

Je pre odpoveď na túto otázku dôležité, že vnútroštátne právo nestanovuje možnosť vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pozastaviť uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení a že rozhodnutie o takomto pozastavení do času, kým vnútroštátny súd nezohľadní prvky výkladu práva Únie obsiahnuté v odpovedi na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, je na základe okolností v konaní vo veci samej nevyhnutné?

Citované právne predpisy Európskej Únie

Článok 2, článok 4 ods. 2 a 3 a článok 19 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii;

Článok 47 Charty základných práv Európskej únie.

Citované vnútroštátne právne predpisy

Články 10, 13 ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (zákon z 28. júla 2023 o zmene zákona – Občiansky zákonník a niektorých ďalších zákonov) (Dz. U. z roku 2023, položka 1615);

- Podľa článku 10 „V ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (zákon z 11. marca 2022 o obrane vlasti) (Dz. U. položka 2305 a z roku 2023 položky 347 a 641) sa článok 233 nahrádza takto: „Ak je prokurátor pre vojenské veci, ktorý je profesionálnym vojakom, prepustený z výkonu profesionálnej vojenskej služby, zostáva vo funkcii prokurátora na danom oddelení prokuratúry bez ohľadu na počet prokurátorských funkcií v tomto útvere““.
- Podľa článku 13 „Sudca vojenského súdu prepustený z profesionálnej vojenskej služby, ktorý ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona zotrúva vo funkcii sudcu, odchádza k tomuto dňu do dôchodku. ...“. V zmysle článku 14 novelizovaného zákona, dňom nadobudnutia účinnosti oboch ustanovení je 15. november 2023.

Článok 175 ods. 1, článok 180 Konštytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ústava Poľskej republiky);

Článok 233 ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (zákon z 11. marca 2022 o obrane vlasti) v znení účinnom do 14. novembra 2023, podľa ktorého „Ak je sudca vojenského súdu alebo prokurátor pre vojenské veci, ktorý je profesionálnym vojakom, prepustený z výkonu vojenskej služby, zostáva vo funkcii sudcu alebo prokurátora na danom oddelení súdu alebo prokuratúry bez ohľadu na počet funkcií v týchto oddeleniach. ...“.

Zhrnutie skutkového stavu a priebehu konania

- 1 Skutkový stav a priebeh konania v tejto veci sú obdobné ako vo veci C-646/23.

Stručné odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 2 Odôvodnenie je do značnej miery totožné s odôvodnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-646/23.
- 3 Pokiaľ ide o druhú otázku, vnútroštátny súd uvádza, že sa týka dôsledkov konštatovania nezlučiteľnosti citovaných ustanovení vnútroštátneho práva s právom Únie. Vnútroštátny súd má pochybnosti o účinkoch budúceho rozsudku Súdneho dvora Európskej únie na účinnosť vnútroštátnych ustanovení, ktorými sa upravuje zo zákona nútený odchod do dôchodku sudcu, ktorý zasadá v rozhodovacom zložení vnútroštátneho súdu. Za účelom zistenia praktických dôsledkov konštatovania, že citované ustanovenia sú nezlučiteľné s právom Únie, vnútroštátny súd čaká na odpoveď, či v takom prípade by mali štátne orgány vrátane orgánov súdu umožniť tomuto sudcovi pokračovanie zasadať v rozhodujúcom zložení podľa doterajších pravidiel.
- 4 Pokiaľ ide o tretiu otázku, vnútroštátny súd uvádza, že sa týka účinnosti pozastavenia uplatňovania vnútroštátnych ustanovení na obdobie nasledujúce po odpovedi Súdneho dvora Európskej únie na návrh na začatie prejudiciálneho

konania až do vynesenia rozsudku nasledujúceho po tejto odpovedi. Poľské právo vrátane Kodeksu postępowania karnego (Trestný poriadok) nestanovuje mechanizmus na pozastavenie uplatňovania ustanovení akejkoľvek právnej sily – čo ešte viac znemožňuje proeurópsky výklad. Zároveň si vnútroštátny súd kladie otázku, či možnosť takéhoto pozastavenia, pokiaľ ide o ustanovenia právnej sily zákona, je v súlade okrem iného: so zásadou del'by moci a hodnotou demokracie uvedenou v článku 2 ZEÚ a napokon aj s článkom 4 ods. 2 ZEÚ. Odpoveď na túto otázku je preto objektívne nevyhnutná, pretože v opačnom prípade po prijatí odpovede Súdneho dvora Európskej únie – a pred vydaním akéhokoľvek rozsudku, ktorý zohľadní prvky výkladu práva Únie obsiahnuté v tejto odpovedi – účinnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania by bola iluzórna, pretože sudca zasadaajúci v rozhodovacom zložení vnútroštátneho súdu by zo zákona odišiel do núteného dôchodku.

- 5 Odôvodnenie žiadosti o uplatnenie skráteného súdneho konania je totožné s odôvodnením v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-646/23.

PRACOVNÝ DOKUMENT